

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha: 26. 6. 2018
Č.j. MSP-255/2017-OJD-SPZ/9
Počet listů: 2
Přílohy: 1

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. L.Ž. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Okresního soudu v Příbrami sp.zn. 2 T 175/2015

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněné L.Ž.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16.11.2016, č.j. 9To 507/2016-308, jímž bylo podle § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu zrušeno usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 3.10.2016 č.j. 2T 175/2015-297 a podle § 154 odst. 1 trestního řádu bylo rozhodnuto tak, že odsouzená L.Ž. je povinna zaplatit poškozené M.J., zastoupené zmocněncem JUDr. A.T., náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody ve výši 24 742 Kč, neboť uvedeným usnesením byl ve prospěch odsouzené porušen zákon, a to v ust. § 154 odst. 1 trestního řádu ve spojení s ustanoveními § 7, 10 odst. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*advokátní tarif*“ nebo „*AT*“) a § 2 odst. 15 trestního řádu.

Podání stížnosti pro porušení zákona je odůvodněno následujícími skutečnostmi:

Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 30.3.2016 č.j. 2T 175/2015-216 byla obviněná L.Ž. uznána vinnou přečinem pomluvy podle § 184 odst. 1 trestního zákoníku, byl jí uložen trest odnětí svobody v trvání 6 měsíců, podmíněně odložený na zkušební dobu v trvání 15

měsíců. Obviněné byla uložena povinnost, aby se poškozené osobně omluvila. Podle § 82 odst. 2 trestního zákoníku byla obviněné uložena povinnost, aby během zkušební doby podmíněného odsouzení podle svých sil odčinila nemajetkovou újmu způsobenou přečinem. Podle § 228 odst. 1 tr. řádu byla obviněné uložena povinnost zaplatit na náhradu nemajetkové újmy poškozené M. J., zastoupené zmocněncem JUDr. A.T., advokátem, částku 25 000 Kč, přičemž se zbytkem svého nároku na náhradu škody podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla poškozená M.J. odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 11.5.2016 č.j. 9To 207/2016-249 bylo rozhodnuto tak, že podle § 258 odst. 1 písm. f) odst. 2 tr. řádu z podnětu odvolání poškozené se napadený rozsudek částečně zrušuje, a to pouze ve výroku o náhradě nemajetkové újmy. Při nezměněném výroku o vině a výroku o trestu za použití § 259 odst. 3 tr. řádu byla obviněné L. Ž. stanovena povinnost zaplatit poškozené M.J. na náhradu nemajetkové újmy částku 75 000 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. řádu byla poškozená M.J. odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Odvolání obviněné bylo citovaným rozsudkem soudu II. stupně zamítnuto podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné.

Usnesením Okresního soudu v Příbrami ze dne 3.10.2016 č.j. 2T 175/2015-297, bylo rozhodnuto o návrhu poškozené, zastoupené zmocněncem, na uložení povinnosti k náhradě nákladů zmocněnce tak, že jednak podle § 154 odst. 1 tr. řádu za použití § 155 odst. 2 tr. řádu je obviněná L.Ž. povinna zaplatit poškozené M.J., zastoupené zmocněncem JUDr. A.T., náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody ve výši 84 516 Kč, jednak se návrh poškozené na přiznání nákladů potřebných k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody ve výši 5 324 Kč zamítá.

Proti usnesení Okresního soudu v Příbrami o určení povinnosti odsouzené k úhradě náhrady nákladů poškozené, které byly vynaloženy k uplatnění nároku na náhradu škody, podala obviněná stížnost.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16.11.2016, č.j. 9To 507/2016-308 bylo ke stížnosti obviněné L.Ž. rozhodnuto tak, že bylo podle ustanovení § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu zrušeno usnesení Okresního soudu v Příbrami ze dne 3.10.2016 č.j. 2T 175/2015-297, a současně bylo soudem II. stupně rozhodnuto podle § 154 odst. 1 trestního řádu tak, že obviněná L.Ž. je povinna zaplatit poškozené M.J., zastoupené zmocněncem JUDr. A.T., náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody ve výši 24 742 Kč.

Z odůvodnění citovaného usnesení Krajského soudu v Praze jako soudu II. stupně vyplývá, že soud II. stupně kromě toho, že uznal jako oprávněné námitky odsouzené, že jednak tzv. vykázání plné moci není dle advokátního tarifu samostatným úkonem právní služby a je nepochybně součástí úkonu příprava a převzetí zastoupení, jednak že je nedůvodné akceptování úhrady 50 Kč za parkovné, neboť tato částka je již zahrnuta v paušální náhradě za účast zmocněnce při veřejném zasedání u odvolacího soudu, přikročil současně ke změně tarifu mimosmluvní odměny pro stanovení výše odměny za jeden úkon právní služby vyúčtované zmocněncem, přičemž konstatoval, že „... *Stávající judikatura vychází z toho, že potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody jsou takové náklady, jejichž náhrada by byla přiznána ustanovenému zmocněnci poškozeného v trestním řízení dle AT, jde tedy o odměnu mimosmluvní. V trestním řízení se pak odměna zmocněnce neřídí výší uplatněného či přiznaného nároku na náhradu škody, nýbrž se odvíjí stejně jako odměna ustanoveného obhájce z ust. §§ 7 a 10 AT. V posuzované věci šlo o trestný čin, resp. přečin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje jeden rok, takže za tarifní hodnotu se zde*

považuje částka 5.000,- Kč (§ 10 odst. 3 písm. a) AT). Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby v takovém případě činí 1.000,- Kč (§ 7 AT) ...“. Z uvedeného tak vyplývá, že při určení sazby mimosmluvní odměny zmocněnce poškozeného postupoval soud II. stupně podle § 10 odst. 3 písm. a) advokátního tarifu, ve které je upravena tarifní hodnota pro obhajobu v trestním řízení.

Podle § 154 odst. 1 trestního řádu, byl-li poškozenému alespoň zčásti přiznán nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo k vydání bezdůvodného obohacení uložena, povinen nahradit poškozenému též náklady potřebné k účelnému uplatnění tohoto nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.

Podle § 10 odst. 5 advokátního tarifu se při zastupování poškozeného v trestním řízení ve věci náhrady újmy, jež byla poškozenému způsobena trestným činem, považuje za tarifní hodnotu částka 10 000 Kč; pokud byla poškozenému přisouzena jako náhrada újmy peněžní částka převyšující 10 000 Kč, považuje se za tarifní hodnotu tato peněžní částka.

Podle § 7 advokátního tarifu sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí z tarifní hodnoty přes 10.000,- Kč do 200.000,- Kč částku 1.500,- Kč a 40,- Kč za každých započatých 1.000,- Kč, o které hodnota převyšuje 10.000,- Kč.

Podle § 2 odst. 15 trestního řádu jsou orgány činné v trestním řízení povinny v každém období řízení umožnit poškozenému plné uplatnění jeho práv, o kterých je třeba ho podle zákona vhodným způsobem a srozumitelně poučit, aby mohl dosáhnout uspokojení svých nároků; řízení musí vést s potřebnou ohleduplností k poškozenému a při šetření jeho osobnosti.

Výše citovaným ustanovením trestního řádu a na něj navazujícími ustanoveními advokátního tarifu se soud II. stupně neřídil, přičemž pokud dále tento soud v rámci odůvodnění svého rozhodnutí odkázal na blíže neuvedenou judikaturu, je nutno upozornit na zásadně odlišný právní názor k posuzované otázce, který je obsažen v odůvodnění stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.10.2016, sp. zn. Tpjn 300/2016, jímž byla řešena problematika nákladů vzniklých poškozenému přibráním zmocněnce a ve kterém trestní kolegium Nejvyššího soudu ČR také připomnělo, že pro samotné vyčíslení nákladů vzniklých poškozenému přibráním zmocněnce - advokáta je významná sazba mimosmluvní odměny stanovená v advokátním tarifu, přičemž je nutno vycházet z ustanovení § 10 odst. 5 advokátního tarifu, které stanoví podmínky pro výši odměny při zastupování poškozeného v trestním řízení a vychází z ustanovení § 7 a násl. advokátního tarifu (blíže viz bod č. 20 odůvodnění citovaného stanoviska).

K uvedené problematice stanovení výše mimosmluvní odměny zmocněnce lze dále odkázat i na nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 9.3.2017, sp.zn. IV. ÚS 2880/16, z jehož odůvodnění vyplývá, že je povinností soudu při rozhodování podle § 154 tr. řádu buď postupovat podle ustanovení § 10 odst. 5 advokátního tarifu nebo - pokud by se soud od zmíněného právního předpisu odchýlil - je povinností soudu jasně a srozumitelně v rozhodnutí vysvětlit, z jakého důvodu se od advokátního tarifu odchýlil a v čem spatřuje rozpor tohoto právního předpisu se zákonem. Jak již bylo výše uvedeno, ani těmto požadavkům napadené usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16.11.2016, č.j. 9To 507/2016-308, nedostálo, neboť jen obecně odkázalo na blíže neuvedenou judikaturu a dále učinilo srovnání nároků, které jsou v trestním řízení při stanovení mimosmluvní odměny obhájce a zmocněnce poškozeného, což však samo o sobě

nelze považovat za Ústavním soudem ČR požadované zdůvodnění toho, proč nebylo soudem II. stupně postupováno podle výslovného speciálního ustanovení advokátního tarifu, vztahujícího se na mimosmluvní odměnu zmocněnce, ale analogicky podle mimosmluvního tarifu, stanoveného na mimosmluvní odměnu obhájce.

Na základě shora uvedených skutečností lze shrnout, že v posuzovaném případě byl pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 11.5.2016, sp.zn.. 9 To 207/2016 přiznán poškozené nárok na náhradu nemajetkové újmy v částce 75 000 Kč. Při uplatnění zmíněného nároku na náhradu nemajetkové újmy byla poškozená zastoupena advokátem jako zmocněncem, a tedy v návaznosti na pravomocné skončení trestního stíhání řádně uplatnila nárok na náhradu nákladů, které jí v daném trestním řízení vznikly právě z důvodu jejího zastupování zmocněncem. Pokud za této situace Krajský soud v Praze jako soud II. stupně při stanovení tarifní hodnoty mimosmluvní odměny aplikoval § 10 odst. 3 písm. a) advokátního tarifu, který se týká obhajoby v trestním řízení, a nepostupoval podle § 10 odst. 5 advokátního tarifu, vztahujícího se k zastupování poškozeného zmocněncem, pak s ohledem na podstatný rozdíl výše tarifní hodnoty v obou ustanoveních advokátního tarifu výrazně zvýhodnil obviněnou na úkor práv poškozené, a tedy rozhodl v rozporu se zákonem.

Z výše uvedených důvodů **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16.11.2016, č.j. 9 To 507/2016-308, byl porušen zákon ve prospěch obviněné L.Ž. v ustanovení § 2 odst. 15 a § 154 odst. 1 trestního řádu ve vztahu k §§ 7, 10 odst. 5 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 33/2018](#)